

Sveriges
Spelmäns
Riksförbund

DET ÄR BANKEN SOM STYR

ISSN 0348-5420

Ansvarig utgivare Hadrian Prett.

Redaktör Peter Ahlbom Bultvägen 5,

126 38 Hägersten. 0725-12 68 60.

spelmannen@spelmansforbund.se

SPELMANNEN utkommer med fyra nummer årligen och utsändes till medlemmarna i SSR:s medlemsförbund. Prenumerera genom att sätta in 200:- (350:- för bosatta utomlands inkl bankavgift) på SSRs bankgiro 5353-2842, märkt »Spelmannen«.

ANNONSER BOKAS hos redaktören, pris: 1/1 sida 7000, 1/2 sida 3600 kr, 1/3 sida 2500 kr, 1/4 sida 1850, 1/6 sida 1300 kr, miniannons 850 kr. Radannonser: 50 kr/rad (max 5 r).

SVERIGES SPELMÄNS RIKSFÖRBUND

Ordförande Hadrian Prett,

hadrian.prett@spelmansforbund.se.

info@spelmansforbund.se.

www.spelmansforbund.se.

Sveriges Spelmäns Riksförbund,

Box12021, 121 02 Stockholm.

Förbundets bankgiro: 5353-2842.

ADRESSÄNDRING FÖR MEDLEMMAR

görs till resp medlemsförbund

och ej till kansliet/Spelmannen.

NÄSTA NUMMER

Spelmannen kommer ut 1/3, 1/6, 1/10 och 15/12 eller närmaste vardag. Manusstopp en månad innan utgivning.

REDESIGN

Johan Björnsrud

SPELMANNEN har 2023 erhållit tidskriftsstöd av Kulturrådet

OMSLAGSBILDEN

Bengan Janson, dragplåster på Midvinterstämman i Järfälla.

Foto: Peter Ahlbom

I MITTEN AV 1970-talet bodde jag hos mor-
mor och morfar några år medan mor gick på
Lärarhögskolan och vi renoverade huset i
Östbjörka. På somrarna bodde vi i Knåpar-
bodarna norr om Östbjörka där det spela-
des varje fredag. Men tillbaka till Boda. Vi
bodde i Björkallén och många av husen
hade byggts efter andra världskriget i mo-
dernaste funkisstil. Det var så tydligt att man ville lämna det hårda bondesamhället
och börja ett nytt liv. Fäbodar och gamla gårdar revs eftersom de symboliserade ett
fattigt förflutet. Mitt i detta föddes också folkrörelserna och paradoxalt nog bildas-
des Boda spelmannslag samtidigt. Jag kan tänka mig att musiken och dansen stod för
något större i livet och ville gärna bevaras trots att samhället förändrades enorm
mycket och snabbt.

I källaren i vårt hus i Boda låg Handelsbanken som byggdes samtidigt med huset.
Jag minns att det var spännande att veta att det låg ett bankvalv under köket. Ban-
ken var något fint och viktigt, men också lite jobbigt eftersom jag och syrran inte
fick leka hur vi ville före klockan 15.00. Det kändes högtidligt att få följa med ner
på kontoret och se när morfar lämnade över bankboken i luckan. Då visste jag inte
vilken roll bankerna hade eller skulle få i samhället. Idag är de en enorm maktappa-
rat som på något vis alltid går med vinst hur än läget är. Trots nuvarande inflation
drar de in enorma summor medan vi andra får kämpa med att allt blivit dyrare, och
vi drar dessutom in mer pengar till banken på grund av höjda räntor och avgifter.

Jag vill mena att det dessutom är ett demokratiskt problem kopplat till våra mo-
derna banker. En förening bör ha ett bankkonto idag för att kunna fungera smidigt
gentemot medlemmar och digitala betalningslösningar. För att få öppna bankkonto
måste man ha ett organisationsnummer som man skaffar hos Skatteverket. Men det
kostar även pengar att öppna ett konto så man måste helt enkelt ha ett kapital innan
man kan öppna kontot. Sedan så är det väldigt krångligt och oftast i princip omöjligt
att driva en rörelse om man inte är myndig. Det gör också att driftiga ungdomar har
svårt att starta en förening kring det de brinner för. Vem orkar jiddra med en bank
när det är spela och ordna konserter och evenemang, man vill göra.

Det har också på grund av pengatvättslagar osv blivit hårdare med hur protokoll
är formulerade. Ett konstituerande protokoll idag är mer till för banken än för
föreningen och det bästa är att faktiskt få en protokollsmall från banken för att inte
fastna i någon byråkratisk bensax.

Trots att det blivit vanligt med digitala signeringar efter pandemin så är det vissa
banker som vill ha fysiska underskrifter. En del banker vill till och med att man per-
sonligen måste komma in till det bankkontor som föreningen är kopplat till. I det
fallet räcker det inte att skicka in ett nytt protokoll vid ny styrelse, utan man måste
kanske även byta lokal bank fast det är inom samma koncern. Lägg nu till allt annat
som behöver klaffa som Bank ID, swish och smarta telefoner. Det är helt enkelt
bankens krav som styr väldigt mycket av hur den demokratiska processen skall gå
till och det påverkar i sin tur organisationsfriheten. Får vem som helst öppna ett
bankkonto?

En gång i tiden var det bankens öppettider i vårt hus som var begränsningen till
att få spela starkt, fritt och brett på pianot. Nu är banken öppen dygnet runt och
styr precis allt. ■

Hadrian Prett
ordfi SSR

